

SYMPTOMY RYZYKA DYSLEKSJI i DYSLEKSJI ROZWOJOWEJ

Wiek szkolny – powyżej 10 r.ż. (od klasy IV)

Lp .	Obszar diagnozy	Objawy
1.	Motoryka duża	Obniżona sprawność ruchowa całego ciała: uczeń ma trudności z nauczeniem się jazdy na wrotkach, łyżwach, nartach oraz niechętnie uczestniczy w zabawach ruchowych i lekcjach w-f, np. może mieć trudności z wykonaniem ćwiczeń równoważnych, układów tanecznych jak i gimnastycznych.
2.	Motoryka mała	Obniżona sprawność ruchowa rąk: trudności z wykonywaniem precyzyjnych ruchów w czasie zajęć szkolnych np. podczas sklejanía modeli, rysowania schematów.
3.	Koordynacja wzrokowo-ruchowa	Trudności z rzucaniem do celu i chwytaniem. Uczeń brzydtko i niechętnie rysuje, pisze mało czytelnie, zbyt mocno przyciska ołówek, długopis, ręka szybko się męczy, nie nadąża przepisywać tekst z tablicy, nie nadąża z wykonaniem prac pisemnych podczas sprawdzianów.
4.	Funkcje słuchowo-językowe	Używanie niepoprawnych sformułowań pod względem gramatycznym. Trudności z poprawnym używaniem wyrażení przyimkowych, opisujących stosunki przestrzenne: <i>nad-pod</i> , <i>za-przed</i> , <i>wewnątrz-na zewnątrz</i> . Trudności z różnicowaniem podobnych głósek (z-s, b-p), myli wyrazy zbliżone fonetycznie. Trudności w operowaniu na cząstkach fonologicznych. █ Trudności z językami obcymi: problemy z zapamiętywaniem słówek, prawidłową wymową. Trudności ze słuchaniem i z zapamiętywaniem instrukcji, poleceń, na przykład uczeń nie umie zapamiętać polecenia dłuższego lub bardziej złożonego, myli jego sens; Trudności z szybkim przypominaniem sobie nazw, nazwisk, z właściwym używaniem wyrazów w odpowiednim znaczeniu, na przykład pomimo bogatego słownictwa uczeń ma trudność z przypominaniem znanych sobie nazw, wykazuje niepewność (wahanie, niezdecydowanie) w stosowaniu odpowiedniego wyrazu.
5.	Funkcje wzrokowe	Trudności w przedmiotach szkolnych wymagających dobrej percepcji wzrokowej, spostrzegania przestrzeni i pamięci wzrokowej: przyroda- zła orientacja na mapie; geometria – błędne rysunki i obliczenia; rysunek uproszczony, schematyczny. A ponadto obserwuje się: - mylenie znaków i symboli matematycznych takich jak „+” i „x”, znaki mniejszości i większości; - problemy z figurami geometrycznymi (np. z dostrzeganiem figur w układach przestrzennych);

		<ul style="list-style-type: none"> - trudności z interpretacją symboli i odczytywaniem tabel; - mylenie kierunków lewo–prawy, góra–dół; - trudności w starannym i prawidłowym zapisywaniu cyfr w odpowiednich kolumnach;
6.	Orientacja w przestrzeni i w czasie	<p>Zła orientacja na mapie, mylenie kierunków w przestrzeni. Odczytywanie liczb od prawej do lewej, Trudności z zapamiętywaniem terminów, dat w życiu codziennym. Problemy z określeniem chronologii zdarzeń, datowaniem wydarzeń np. historycznych oraz z zapamiętywaniem dat.</p>
7.	Pamięć i uwaga	<p>Pamięć:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ograniczona pamięć krótkoterminowa, co sprawia, że uczenie się faktów jest trudne; - trudności w zapamiętywaniu definicji, słownictwa i list, wykazów, spisów (np. kolejność cyfr w numerze telefonicznym, lista zakupów); - trudności w formułowaniu następstwa myśli w mowie, planowaniu i pisaniu wypracowań; - przy udzielaniu odpowiedzi lub w swobodnych wypowiedziach pojawiają się trudności z odnalezieniem właściwego słowa; - trudności w natychmiastowym odpowiadaniu na pytania; - wolniejsze automatyzowanie się procesu uczenia się – nabywania umiejętności, sprawności; - trudności w pamięciowym opanowaniu tabliczki mnożenia, alfabetu; - trudności w zapamiętywaniu kolejności wykonywania czynności, na przykład układu gimnastycznego; - trudności z zapamiętywaniem: wierszy, terminów; - przekręcanie nazwisk i nazw. <p>Uwaga:</p> <ul style="list-style-type: none"> - trudności ze skupieniem uwagi przez dłuższy czas, - w sytuacji stresu liczne błędy podczas pisania, które uczeń potrafi dostrzec dopiero po pewnym czasie, gdy skupi uwagę; - trudności w robieniu więcej niż jednej rzeczy w danym czasie; - nienadążanie w sytuacjach takich jak egzamin, test, klasówka.
8.	Czytanie	<p>Trudności w czytaniu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opóźnione tempo opanowania czytania w stosunku do rówieśników i dzieci o tym samym poziomie inteligencji; - czytanie wolne, niedokładne i nie płynne; - czytanie poprawne pod względem „technicznym”, ale bez zrozumienia; - czytanie na głos bardzo nieporadne (powolne, liczne błędy, brak poprawnej intonacji, słabe rozumienie tekstu), wywołuje silny lęk; - mylne odczytywanie wyrazów o podobnej budowie w języku ojczystym i obcym (np.: owoce – owce, parents – partners); - odczytywanie wyrazów od tyłu (zwłaszcza krótkich wyrazów: od – do);

		<ul style="list-style-type: none"> - niechęć do czytania;
9.	Pisanie	<p><i>Pisanie – poprawność ortograficzna (w języku ojczystym i obcym)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - zapisywanie wyrazu w różny sposób w tej samej pracy pisemnej; - opuszczanie, dodawanie i przestawianie liter w wyrazach; - opuszczanie, podwajanie sylab lub wyrazów; - mylenie liter podobnych, na przykład: b-d-p-g, w-m-n-u, l-t-ł. <p><i>Pisanie – tworzenie tekstu:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - trudności z pisanem wypracowań, bardzo wolne tempo tworzenia zdań i tekstu, który zazwyczaj liczy od kilku do kilkunastu zdań; - trudności w poprawnym stosowaniu wyrazów; - niezbyt liczne błędy gramatyczne; - trudności z pisanem w języku obcym, pomimo że język mówiony może nie sprawiać żadnych problemów; - trudności ze zmianą stylu pisania (sporządzania notatek), aby dostosować się do wymagań różnych nauczycieli. <p><i>Pisanie – kaligrafia:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - odręczne pismo jest nierówne, niestaranne, mało czytelne; - pisanie może być dla ucznia czynnością żmudną, mozolną, wymagającą wielkiego wkładu wysiłku i pracowitości; - wolne tempo pisania; - szybkie męczenie się ręki; - zbyt wolne przepisywanie z tablicy – dziecko nie nadąża z przepisywaniem, stąd braki w notatkach z lekcji (brakujące wyrazy lub całe linijki tekstu); - trudności w szybkim sporządzaniu notatek podczas wykładu, gdyż dziecko nie potrafi słuchać i pisać jednocześnie.